האקסודוס שלי

מאת :חביבה אהובה לובה רולידר (פיסצנר)

ארץ לידה :רוסיהRussia -

מנחה :לילך רולידר

שם המורה :רותם נידם

שם ועיר בית הספר :ישראל - Israel - קריית טבעון - קריית עמל

תאריך פרסום 23 :במאי 2018

נושאי הסיפור :בית ומשפחהיהדות ומסורתעלייה

אני וסבתי תעודת פליטה על האקסודוס

סיפור ילדותה לארץ של סבתא, המשקף מבט שונה על החוויות מצד ילדה בשונה מחוויות של מבוגר. הדבר החשוב ביותר בחיים זה המשפחה

בשנת 1939 גרמניה פלשה לפולין ההורים שלי רחל וטודרס פיסצנר היו זוג צעיר שחיכו לתינוק. הם החליטו לברוח לרוסיה מזרחה, מתוך חשש, שיגיסו את אבא שלי. כשהיגיעו לרוסיה גייסו הרוסים את אבא שלי לצבא הרוסי, ונולדה לי אחות בשם מרים. התינוקת

נפטרה, ואמא שלי התגייסה לצבא הרוסי. היא הצליחה מאוד והגיעה להיות קצינה בצבא האדום. תמיד עד הזקנה, היא הייתה גאה מאוד שהיא הייתה קצינה בצבא האדום. ב – 1943 נפגשו אבא שלי החייל ואמא שלי הקצינה. אחר כך הם איבדו קשר, ואני נולדתי 9 חודשים אחרי המפגש. כשאמא שלי גילתה שהיא בהריון היא השתחררה מהצבא, וקיבלו אותה לעבוד בבית יתומים. בזכות השרות הצבאי שלה הבטיחו לה שתוכל להישאר לעבוד בבית היתומים אחרי הלידה, ואני אשאר איתה. הזיכרון שלי מבית היתומים היה חדר גדול עם מיטות תינוק לבנות. אני זוכרת כי פעם הצלחתי לטפס על הסורגים ולרדת מהמיטה.

בשנת 1945 הסתיימה מלחמת העולם השנייה. העולם השתנה. גבולות זזו. ארצות נחרבו. שדות הושמדו, והאנשים רצו הביתה !!! 60,000,000 איש נהרגו, 6,000,000 יהודים נטבחו

בשנת 1946 אמא שלי, אחרי שלא הצליחה לאתר את אבא שלי, לקחה אותי בזרועותיה עם צרור קטן, והתחילה ללכת הביתה, לסוורצנה או שטויבץ (לא יודעת של מי מהסבים שלי הייתה איזו עיירה) לבית של ההורים שלה – ברוך וראשה ינקלביץ. פעם זה היה בפולין, במלחמה שטח גרמני, אחר כך נכבש על ידי הרוסים, ועכשיו בימינו זה באלורוס. בדרכים לא דרכים, בקור ברעב, בפחד מפני שודדים ורוצחים, אמי ואני הגענו לשטעטל (כפר ביידיש) שלה. הביתה! הבית עמד כמו שהיה בית עץ עלוב. מהבית זינק הכלב האהוב שלה בתרועות, ואחריו דיירי הבית, השכנים של פעם צועקים ומאיימים: "תסתלקי מכאן יהודייה לפני שנעשה לך מה שעשינו לכול היהודים". היא פנתה למחנה עקורים סמוך, עליו שמעה כבר בדרך לכפר, ופגשה הרבה פליטים משתרכים בדרך. במחנה פגשה יהודים ושליחים מישראל, שקיבלו אותנו באהבה נתנו לנו אוכל וביגוד, והעיקר תקווה ואמונה שיהיה לנו בית בארץ ישראל. היא פגשה מכרים שסיפרו לה שגם אבא שלי נמצא באותו מחנה עקורים. אבא שלי גילה גם כן שלא נותר לו איש מהמשפחה הגדולה שלו, והם מצאו זה את זו. עכשיו הינו משפחה של שלושה עם חלום ועתיד לעלות ולבנות בית בארץ ישראל!

לילה אחד הישראלים שבמחנה העירו וריכזו את היהודים שבין הפליטים.

הורו להם לעלות בשקט על משאיות מכוסות בברזנט. יצאנו לדרך בחשאי. אני לא זוכרת היכן חנינו בימים ומה עשינו וכמה זמן ארך המסע, אבל אני זוכרת שעשו לי בובה מחיתול – עשו קשר, שהיה בשבילי ראש הבובה. אהבתי את הבובה הראשונה שלי. החזקתי אותה צמוד לגוף והתכרבלתי על ריצפת המשאית בין ההורים האהובים שלי. שעות שכבתי בלילות במשאית הנוסעת והסתכלתי על הברזנט החשוך, מפעם לפעם כשעברנו ליד מקור אור שמחתי לגלות אורות על הברזנט. מין משחק שכזה.

הגענו לצרפת. מהמסע על אקסודוס אני זוכרת שני דברים. אחד, שהיו הרבה בני נוער וידעתי שהם יתומים. הם שמחו איתי, שחקו, שרו לי, ספרו לי סיפורים, חבקו, ליטפו, וקראו לי בשמות חיבה. הרגשתי אוהבת ואהובה מאוד. במשך שנים התגעגעתי אליהם. הדבר השני שאני זוכרת מהספינה הוא, שהייתי בת שלוש, ופתאום שאון והמולה. אנשים התרוצצו וצעקו. אמא שלי באה עם סדין רטוב כסתה ועטפה אותי. הצמידה אותי ללב שלה שדפק חזק. הרגשתי מוגנת, אף על פי שכיסו לי את הפנים, שלא אנשום את הגזים על האנייה המותקפת בנמל חיפה.

אני יודעת שהחזירו אותנו לצרפת ומשם לגרמניה בשלוש ספינות גירוש. התנאים בספינות הגירוש היו קשים יותר מאשר באונית המעפילים אקסודוס. לשמחתי כמה מבני הנוער

שהכרתי באקסודוס היו איתי, הם גילו אותי בתרועות שימחה! הם שיחקו איתי, שרו לי, וסיפרו לי סיפורים.

סיפור אחד שאני זוכרת זה סיפור הסנאים:

פעם בחורף היה עץ אגוזים עליו גרו זוג סנאים אוהבים. הסנאים האוהבים פגשו אותי ליד העץ, כאשר הם גוררים אגוז גדול. החברים שלי ביקשו שאנחש מה יש בתוך האגוז. זה היה אגוז המשאלות. היה עלי לאמור את מילת הקסם – "שישקעלה" שאינני יודעת מה פירושה, ואז להביע משאלה. כל ניחוש התקבל בתרועת שמחה ועידוד לעוד משאלה. כך כל פעם חזר הסיפור כאשר גם הצעירים מביעים משאלות. להם היו משאלות של זיכרונות ילדות על משפחה ובית. אני לא ביקשתי הרבה. לא ידעתי בכלל שיש צעצועים, מאכלים נפלאים, וממתקים, אבל לי היו הורים שאחרי המשחקים והסיפורים חזרתי לזרועותיהם.

הגענו לגרמנייה למחנה העקורים "אם שטאו" שבליבק.

אבא שלי לא יצא מהמחנה כי הוא נראה יהודי, וסכנה ארבה ליהודים, ששהו במחנה, שהיה תחת פיקוח אמריקאי, וזכו לחיים רגועים ועזרה כלכלית. אמא שלי שהיה לה עור בהיר עיני תכלת, ואף קטן וסולד, ופנים סלביות, יצאה מהמחנה וסחרה בכסף ובמוצרים בשוק. אנשים אחרי המלחמה ברובם היו חסרי כול.

יחסית, המצב במחנה העקורים היה טוב. יום אחד אמא שלי החליטה לקחת אותי לשוק לקנות לי תפוז! בחרה, בחרה, בחרה תפוז עם קליפה דקה. התפוז נראה לי קטן. הצבעתי על התפוז הכי גדול! היא נסתה לשכנע אותי, ולא הצליחה. נקנה התפוז הגדול שעלה הון. היא קילפה אותו ואני פרצתי בבכי מאוכזבת, כשראיתי ביד את התפוז המקולף. יצא קטנטן! למדתי פרק בחיים, וסיפור התפוז עבר במשפחה. משפחה שחלמה הרבה שנים על תפוז.

בשנת 1948 עזבנו את המחנה לכיוון ארץ ישראל. נסענו בפעם ראשונה ברכבת נוסעים, ולא ברכבת מסע. חיילים אמריקאים שמרו עלינו שלא ישדדו אותנו. לפליטים היהודים ברכבת היו מזודות מלאות בדברים, שקנו בגרמניה בסחר חליפין. היו גם דברים, שקבלו מהג'וינט במחנה, והגרמנים אחרי המלחמה היו זקוקים להם. חייל אמריקאי עמד בין הקרונות ורצה לשחק איתי בשמחה. כיסה את עיניו וחשף את הפנים הלוך ושוב. קוקו!אני שמחתי וקמתי לגשת אליו. אמא שלי נבהלה והרימה קול צעקה, והחייל שרצה להרגיע ולפייס אותה, הוציא מהכיס טבלת שוקולד !! השוקולד הראשון שלי ואני בת 4.

עלינו לארץ. עברנו במחנה עולים בפרדס חנה, בית ערבי נטוש ביפו, ובסוף הגענו לקיבוץ אלונים . סוף סוף הגענו לארץ ישראל. עברתי שנתיים נפלאות של חופש ופריחה בקיבוץ, והחלום שלי היה להיות צברית – קיבוצניקית!! מהקיבוץ עברנו לטבעון – שיכון עולים שברחוב העלייה. כאן זכיתי לכינוי, הקיבוצניקית הללויה!!! התגשמות החלום – אני צברית.

אקסודוס יצאתי מהגלות!!!
עם היציאה מאקסודוס יצאתי מהשואה!! מסך!! ההורים לא דיברו יותר על השואה ואני לא שאלתי שאלות. עברתי חיים שלמים של אושר בקריית טבעון.

תמונות – אקסודוס

<u>על אניית הגרוש</u>

Nr. 1144

Certificate

Holder of this No. 515 is a Maapil of „Exodus 1947"; he/she was brought by force to Germany from Haifa, and is in exile on his way back to Eretz-Israel.

Issued in exile camp Am Stow

Date 3. XI 1947

Signature
Camp Committee

מספר 1144

ת ע ו ד ה

בעל התעודה מס. 515

הנו מעפיל מיציאת אירופה תש"ז שהוחזר בכח לגרמניה מנמל חיפה ונמצא בגירוש בדרך חזרה לארץ־ישראל.

ניתן במחנה הגירוש אם סטאו

תאריך 3. XI 1947

חתימת
מזכירות המחנה

תעודת פליטה על אניית האקסודוס

תמונות מחנה העקורים

Name: Nom: Pisecner

First-Name: Prénom: Chawiwa

Age: 1944

Residence: Landsberg

Bearer's Name appears on collectif visa No. ..... under No 315

Nom du porteur figure sur le visa collectif No. ..... sous le No. .....

EUROPEAN DIVISION
J. R.
W. S.
WELFARE SOCIETY

Signature

10.8.48.

Date

תעודת פליטה ביציאה מהמחנה לפני העלייה לארץ

החיים במחנה היו טובים מאשר על האנייה. היינו לבושים היטב.

לבושים היטב, אבל בתוך הגדרות

היו חיי תרבות וחברה, הצגות תאטרון ונגינה במחנה

הכרזת המדינה – כ"ט בנובמבר. אבי ואני על הידיים במרכז ליד הכרזה.

תמונות קיבוץ אלונים

נוטעת עץ באדמת הקיבוץ

תמונות שיכון עולים

אני וחברותי הטובות בפורים (אני לבושה בבגדי עניים, והן לבושות היטב)

הזוית האישית

סבתא :הקשר הבין דורי פתח בי צוער לזיכרונות ולמאה העשרים ואחת . התחלתי לקרוא על מלחמת העולם השנייה, שואה, ניצולי שואה, שורדי שואה, שארית הפליטה, והמון סיפורי גבורה. את טלפון הצדפה החלפתי לטלפון חכם, ועברתי למאה ה- 21. לשמחתי ולשמחת כל המשפחה. הגעתי לגוגל ולוואטסאפ!!

לי לא היו סבא וסבתא, דוד ודודה. השתדלתי להיות סבתא חובקת, שחולקת בחיי נכדי. לאור המפגשים, הקשר החזק עם נכדתי לילך, הפך לקשר של חברות אוהבת שמעניקה לי כוחות ומשמעות בחיי.

לילך :המפגשים עם סבתא היו משמעותיים עבורי ולמדו אותי הרבה על עברה.